МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні кафедри
підприємництва і торгівлі
Протокол № 1 від «30» серпня 2016
Зав. кафедри
_____ О.Є. Бавико

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

« БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ »

Кількість кредитів ECTS 3

Розробник:
Волошина С.В.,
доцент кафедри підприємництва
і торгівлі, к.е.н., доц.

2016 - 2017 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова / вибіркова дисципліна	вибіркова
Семестр	6
Кількість кредитів	3
Загальна кількість годин	90
Кількість модулів	2
Лекції, годин	15
Практичні/ семінарські, годин	30
Лабораторні, годин	
Самостійна робота, годин	45
Тижневих годин для денної форми навчання:	6
аудиторних	3
самостійної роботи студента	3
Вид контролю	залік

2. Мета та завдання дисципліни

Мета - формування системи базових знань з методології бізнес-планування і практичних навичок щодо розробки та експертизи бізнес-плану підприємства.

Завдання - формування знань щодо сутності бізнес-планування, його цілей, інформаційного забезпечення, основних стадій і логіки розробки; оволодіння методичними підходами до розробки окремих розділів бізнес-плану; формування навичок обґрунтування бізнес-плану; набуття вмінь проведення презентації та аудиту бізнес-плану.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	усього	У тому числі			
		л	п/с	лаб	срс
1	2	3	4	5	6
Модуль-1					
Змістовий модуль 1: Загальні засади бізнес-планування					
Тема 1. Бізнес-планування: сутність, цілі, інформаційне забезпечення	7	1	2		4
Тема 2. Стадії процесу бізнес-планування	7	1	2		4
Тема 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	7	1	2		4
Теми 1-3. Модульний контроль 1 (МКР №1)	4		2		2
Разом за змістовим модулем 1	25	3	8		14
Змістовий модуль 2: Технологія розробки, обґрунтування, презентації та експертизи бізнес-плану					
Тема 4. Підприємство, продукт (послуга), ринок і конкуренти	7	1	2		4
Тема 5. Маркетинг-план	10	2	4		4
Тема 6. Виробничий план	10	2	4		4
Тема 7. Організаційний план	7	1	2		4
Тема 8. Оцінка ризиків	8	2	2		4
Тема 9. Фінансовий план та оцінка бюджетної та економічної ефективності бізнес-плану	11	2	4		5
Тема 10. Презентація та аудит бізнес-плану	8	2	2		4
Теми 4-10. Модульний контроль 2 (МКР №2)	4		2		2
Разом за змістовим модулем 2	65	12	22		31
Усього годин	90	15	30		45

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Години
1	Семінар – розгорнута бесіда Бізнес-планування: сутність, цілі, інформаційне забезпечення	2
2	Семінар запитань і відповідей Стадії процесу бізнес-планування	2
3	Семінар запитань і відповідей Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	2
4	Практичне заняття Модульна контрольна робота №1	2
5	Практичне заняття Підприємство, продукт (послуга), ринок і конкуренти	2
6	Семінар – розгорнута бесіда Маркетинг-план	2
7	Практичне заняття Маркетинг-план	2
8	Семінар – розгорнута бесіда Виробничий план	2

9	Практичне заняття Виробничий план	2
10	Практичне заняття Організаційний план	2
11	Практичне заняття Оцінка ризиків	2
12	Семінар – розгорнута бесіда Фінансовий план та оцінка бюджетної та економічної ефективності бізнес-плану.	2
13	Практичне заняття Фінансовий план та оцінка бюджетної та економічної ефективності бізнес-плану.	2
14	Практичне заняття Презентація та аудит бізнес-плану	2
15	Практичне заняття Модульна контрольна робота №2	2

5. Індивідуальні завдання

1. Огляд навчальної, наукової і періодичної літератури.
2. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
3. Підготовка розрахункових індивідуальних робіт.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Модуль 1			
Змістовий модуль 1: Загальні засади бізнес-планування			
Тема 1. Бізнес планування: сутність, цілі, інформаційне забезпечення	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність бізнес-планування та призначення бізнес-плану; цілі розробки бізнес-плану; інформаційне забезпечення бізнес-планування. Джерела [1-6;8; 11;13;15]. 2. Самотестування. 3. Підготовка доповіді з проблем бізнес-планування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді
Тема 2. Стадії процесу бізнес-планування	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: основні стадії та етапи розробки бізнес-плану та їх реалізація для різних бізнес-структур; характеристика початкової стадії; характеристика підготовчої стадії; характеристика основної стадії. Джерела [1-3;8; 11;12;16]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Тема 3. Структура, логіка розробки та оформлення бізнес-плану	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: загальна структура бізнес-плану; логіка розробки бізнес-плану; вимоги до стилю написання та оформлення бізнес-плану. Джерела [1-4;6; 11;13;15; 16]. 2. Самотестування.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування
Теми 1-3. Модульна контрольна робота №1	2	1. Підготовка до МКР №1.	МКР №1
Разом змістовий модуль 1	14		
Змістовий модуль 2: Технологія розробки, обґрунтування, презентації та експертизи бізнес-плану			
Тема 4. Підприємство, продукт (послуга), ринок і конкуренти	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: характеристика підприємства; місія, цілі та стратегія розвитку підприємства; характеристика продукції (послуг), що виробляється підприємством; дослідження та аналіз ринків збуту продукції (послуг); характеристика конкурентного середовища та конкурентні переваги. Джерела [1-3;5;8; 10;12;16]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до роботи з міні-кейсом.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, складання розділу «Підприємство, продукт (послуга), ринок і конкуренти»
Тема 5. Маркетинг-план	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: цілі та логіка розробки маркетинг-плану; стратегія маркетингу: сутність, складові елементи та особливості застосування; етапи процесу формулювання цілей маркетингової діяльності підприємства; стратегії ціноутворення: сутність та особливості використання; етапи формування політики ціноутворення; стратегія збуту та реалізації продукції підприємства; розробка рекламної компанії. Джерела [1-3;7; 10;13;16]. 2. Самотестування. 3. Підготовка доповіді з проблем розробки маркетинг-плану. 4. Підготовка до роботи з міні-кейсом.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді, складання розділу «Маркетинг-план»

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Тема 6. Виробничий план	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: головне завдання і складові виробничого плану; зміст виробничого плану; розрахунок потреби в матеріальних ресурсах та виробничих запасах; визначення потреби в кадрах; планування витрат на виробництво; потреба в додаткових інвестиціях. Джерела [1-3;10-12]. 2. Самотестування. 3. Підготовка доповіді з проблем розробки виробничого-плану. 4. Підготовка до роботи з міні-кейсом.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді, складання розділу «Виробничий план»
Тема 7. Організаційний план	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: цілі і структура організаційного плану; зміст основних розділів організаційного плану. Джерела [1-3;9; 10;15]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до роботи з міні-кейсом.	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: цілі і структура організаційного плану; зміст основних розділів організаційного плану. Джерела [1-3;9; 10;15]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до роботи з міні-кейсом. Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, складання розділу «Організаційнийплан»
Тема 8. Оцінка ризиків	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: цілі, логіка розробки та структура розділу «Оцінка ризиків»; типи можливих ризиків; способи реагування на загрози для бізнесу. Джерела [1-3;8; 11;16]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до роботи з міні-кейсом.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, складання розділу «Оцінка ризиків»
Тема 9. Фінансовий план та оцінка бюджетної та економічної ефективності бізнес-плану.	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: значення, зміст і технологія розробки фінансового плану; визначення розміру необхідних додаткових фінансових ресурсів; план доходів і видатків; план руху готівки; плановий баланс; очікувані фінансові коефіцієнти; оцінка ефективності інвестицій за моделлю дисконтованих грошових потоків; бюджетна та суспільна економічна ефективність бізнес-плану. Джерела [1-3;8; 11;13;15]. 2. Самотестування. 3. Підготовка доповіді з проблем розробки фінансового плану. 4. Підготовка до роботи з міні-кейсом.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, презентація доповіді, складання розділу «Фінансовий план»
Тема 10. Презентація та аудит бізнес-плану	4	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: цілі та завдання презентації бізнес-плану; організація проведення презентації бізнес-плану; способи підвищення ефективності презентації бізнес-плану; аудит бізнес-плану. Джерела [1;7;9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації та аудиту бізнес-плану.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, результати аудиту бізнес-плану, презентаційні матеріали
Теми 4-10. Модульна контрольна робота №2	2	1. Підготовка до МКР №2.	МКР №2

Вид та тема занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Разом змістовий модуль 2	31		

7. Результати навчання

1.	Знання сутності бізнес-планування, його цілей, інформаційного забезпечення, основних стадій і логіки розробки
2.	Знання методичних підходів до розробки окремих розділів бізнес-плану
3.	Уміння обґрунтовувати бізнес-план
4.	Уміння проводити презентацію та аудит бізнес-плану

8. Форми навчання

Лекції, семінарські (практичні) заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за рекомендованою літературою, виконання індивідуальних завдань).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на семінарських (практичних) заняттях, усні презентації, контрольні модульні роботи, залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти протягом семестру

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються протягом семестру в обсязі 100 балів.

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Задачі, завдання, кейси тощо	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Модуль 1						
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2		3			5
Тема 2	2		2			4
Тема 3	2		2			4
Теми 1-3					10	10
Разом змістовий модуль 1	6		7		10	23
Змістовий модуль 2						
Тема 4	2		2	3		7
Тема 5	2		3	5		10
Тема 6	2		3	7		12
Тема 7	2		2	3		7
Тема 8	2		2	5		9
Тема 9	2		3	7		12
Тема 10	2		2	6		10
Теми 4-10					10	10
Разом змістовий модуль 2	14		17	36	10	77
Разом модуль 1	20		24	36	20	100

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
59-30	FX	2, «незадовільно»
0-29	F	

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні рекомендації для вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань (міні-кейсів).
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Волошина С.В. Бізнес-планування [ел. видання]: конспект лекцій для студентів напряму 6.030507 «Маркетинг» / С.В. Волошина. – Кривий Ріг: [ДонНУЕТ], 2016.
2. Методичні рекомендації з розроблення бізнес-плану підприємств: Наказ Міністерства економіки України від 06.09.2006 р. №290 [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.me.gov.ua
3. Методичні рекомендації з розробки бізнес-планів інвестиційних проектів: Наказ Державного агентства України з інвестицій та розвитку від 31.08.2010 р. №73 [Електронний ресурс] // Режим доступу: www.search.ligazakon.ua
4. Васильців Т.Г. Бізнес-планування: навч. посіб. / Т.Г. Васильців, Я.Д. Качмарик, В.І. Блонська та ін. – К.: Знання, 2013. – 207 с.
5. Кучеренко В.Р. Бізнес-планування фірми: навч. посіб. / В.Р. Кучеренко, В.А. Карпов, О.С. Маркітан. – К.: Знання, 2006. – 424 с.
6. Македон В.В. Бізнес-планування: навч. посіб. / В.В. Македон. - К.: ЦУЛ, 2009. - 236с.
7. Покропивний С.Ф. Бізнес-план: технологія розробки і обгрунтування: навч. посіб. / С.Ф. Покропивний, С.М. Соболь, Г.О. Швиданенко та ін. - К.: КНЕУ, 2006. – 379 с.
8. Стрекалова Н.Д. Бизнес-планирование: учеб. пособ. / Н.Д. Стрекалова. – СПб: Питер, 2013. – 352 с.
9. Цьохла С.Ю. Обґрунтування та експертиза бізнес-проектів: навч. посіб. / С.Ю. Цьохла, Т.В. Кожемякіна, С.В. Волошина та ін. – Сімферополь: ДІАЙПІ, 2011. – 400с.
10. Ясинський В.В. Бізнес-планування: теорія і практика: навч. посіб. / В.В. Ясинський, О.О. Гайдей. – К.: Каравела, 2004. – 232 с.

Допоміжна

11. Барроу К. Бізнес-план: практ. посіб. / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун. – К.: Знання, 2005. – 434 с.
12. Бринк И.Ю. Бизнес-план предприятия. Теория и практика: учеб. / И.Ю. Бринк, Н.А. Савельева. – Ростов-на Дону: Феникс, 2003. – 384 с.
13. Колесникова Н.А. Бизнес-план: методические материалы / Н.А. Колесникова. - М: Финансы и статистика, 2000. - 232с.
14. Попов В.М. Сборник бизнес-планов с комментариями и рекомендациями: лига менеджера/ Под ред. В. М. Попова. [3-е изд. доп и перераб.]. - М.: КноРус, 2000. - 384 с.
15. Сергеев Л.А. Экономические основы бизнес-планирования: учеб. пособ. / Л.А. Сергеев. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 1999. - 303с.
16. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: навч. посіб. / Г.М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2006. – 280 с.

Інформаційні ресурси

17. Офіційний сайт Державного комітету статистики [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua
18. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua.
19. Офіційний веб-сайт Європейський науковий фонд [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.esf.org/>.
20. Национальный институт стратегических исследований [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.niss.gov.ua
21. Научная электронная библиотека «Киберленинка» [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.cyberleninka.ru